

KOMISIJA ZA IZBOR

PREDMET: IZVJEŠTAJ KOMISIJE O IZBORU U NAUČNO ZVANJE

VIŠI NAUČNI SARADNIK

SARAJEVO. 08. 08. 2017.

VIJEĆU INSTITUTA ZA HISTORIJU

Na osnovu člana 29. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 16/06) i člana 93 Statuta Univerziteta u Sarajevu, Vijeće Instituta za historiju donijelo je Odluku o imenovanju Komisije za izbor u naučno zvanje viši naučni saradnik za oblast starije historije (osmanski period) u sastavu:

1. Prof. dr. Zijad Šehić, predsjednik Komisije,
2. Prof.dr. Edin Radušić, član,
3. Dr. Vera Katz, član.

Odlukom koja je dostavljena članovima Komisije aktom Instituta za historiju br. 01-01-493/17 od 03. 08. 2017. godine, Komisiji je stavljeno u zadatak da, prema uvjetima utvrđenim Zakonom i Pravilima, razmotri pristigle prijave na Konkurs, sačini izvještaj sa prijedlogom za izbor u zvanje i dostavi ga Vijeću

Nakon uvida u dostavljeni material Komisija podnosi sljedeći

I Z V J E Š T A J

Na Konkurs za izbor u zvanje višeg naučnog saradnika objavljenom u dnevnom listu "Oslobođenje" od 11. jula i njegove ispravke objavljenom u istom listu 12. 07. 2017. godine, prijavila se jedna kandidatkinja – dr. Hana Younis, naučni saradnik u Institutu za historiju. Uz prijavu na Konkurs kandidatkinja je dostavila svu potrebnu dokumentaciju (biografija, bibliografija, izvod iz matične knjige rođenih, uvjerenje o državljanstvu, ovjerena kopija diplome o završenom studiju na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, ovjerena kopija diplome o stečenom zvanju magistra historijskih nauka, ovjerena kopija diplome o stečenom zvanju doktora

istorijskih nauka, ovjerena kopija Odluke o izboru u zvanje naučnog saradnika, Odluka o uspješno završenom naučnom projektu, dokaz o objavljenim knjigama i člancima – ispisi iz relevantnih baza podataka, kopije i separati objavljenih naučnih radova u period 2013-2017. godine te tri knjige objavljene u period 2013-2017. godine).

Dr. Hana Younis je rođena 24.12.1976. godine u Sarajevu, gdje je završila osnovnu školu, gimnaziju i studij historije na Filozofskom fakultetu. Od 2003. godine zaposlena je u Institutu za istoriju u Sarajevu. Magistarsku radnju *Svakodnevni život u Sarajevu u doba Topal-Osman paše 1861-1878.* odbranila je 11. 04. 2007, a doktorsku disertaciju pod naslovom *Trgovačka elita u Sarajevu 1851-1878. godine, 08. 11. 2012.* U zvanje naučnog saradnika izabrana je u aprilu 2013. godine. Nakon izbora objavila je 3 knjige, osam naučnih radova i dva priloga – prikaze 2 knjige.

U bosanskohercegovačkoj i stranoj historiografiji nema djela u kojem se u cjelini razmatra trgovačka elita u Sarajevu u periodu od 1856-1878. godine. Ta problematika u historiografiji je zastupljena samo fragmentarno, u okviru izučavanja pojedinih segmenata društvene i ekonomski historije Bosne i Hercegovine u navedenom period. Knjiga dr Hane Jounis pod naslovom *Od dućana do pozorišta. Sarajevska trgovačka elita 1851-1878.*, postojeći prazninu popunjava u znatnoj mjeri. Knjiga je obima 357 strana, od kojih se na glavni tekst odnosi 270 strana (11-281), na zaključak na bosanskom 10 strana (283-292) na engleskom jeziku 11 strana (293-303) i 8 strana na arapskom jeziku (303-310). U nizu dat je prateći kritički aparat, sa 1231. napomenom u ujednačenoj formi. Pored predgovora (str. 11-12) i uvodnih razmatranja (str. 13-24) knjiga je koncipirana iz tri glave sa po više kraćih poglavlja. U uvodnim razmatranjima autorica je ukazala na značaj teme i njenu istraženost u historiografiji, definišući problemski okvir za njeno kompleksnije sagledavanje.

U prvoj tematskoj cjelini pod naslovom “Društveno-ekonomski promjene u Osmanskom carstvu u 19. stoljeću i njihov uticaj na stvaranje trgovačke elite u Sarajevu” (str. 25-64), autorica je ukazala na uzroke i posljedice tanzimatskih, posebno ekonomskih reformi u Osmanskom carstvu te njihov utjecaj na razvoj trgovine u Bosanskom ejaletu i posebno u Sarajevu. Analizirane su posljedice reformi koje su dovele do liberalizacije tržišta i stagnacije esnafskih organizacija i nakon gubitka zaštite od zvaničnih vlasti stvorile preuvjetne za socijalno-ekonomsku diferencijaciju jednog manjeg broja trgovaca, koji su ponijeli epitet trgovačke elite u Sarajevu. Taj proces kao i promjene u načinu njihovog trgovanja autorica je promatrala u

vremenskom okviru u kojem su tradicionalni esnafski običaji opstajali ili nestajali, prikazujući njihovu uvjetovanost ekonomskim, političkim, kulturnim i drugim faktorima. Na osnovu raspoložive arhivske građe autorica je izvršila detaljnu analizu strukture sarajevske trgovačke elite, posebno s obzirom na njenu vjersku pripadnost. S obzirom na kompleksnu strukturu sarajevskih trgovaca, i nedostatak prvorazrednih izvora, glavni kriterij za definiranje pripadnosti trgovačkoj eliti je bila ekomska snaga koja je omogućavala poslovanje izvan granica Bosanskog ejaleta i Osmanskog carstva, kao i trgovački sloj kojem je trgovina bila osnovno zanimanje kojim su konstantno mogli da uvećavaju svoj trgovački kapital.

Druga glava pod naslovom “ Poslovni život trgovačke elite u Sarajevu u posljednjim decenijama osmanske uprave” (str. 65-220) predstavlja najobimniju sadržajnu cjelinu koja je koncipirana iz deset poglavlja. Autorica je na osnovu dostupne arhivske građe izvršila detaljnu analizu elitnih trgovačkih kuća u Sarajevu od njihovog osnivanja do okupacije Bosne i Hercegovine 1878. godine. Pri tome se je osvrnula i na jednu trgovačku kuću u Sarajevu koja nije smatrana elitnom, da bi se mogla izvršiti komparacija trgovačkih kuća u Sarajevu u drugoj polovini XIX stoljeća. U narednom poglavlju je ukazala na obim, smjer i vrste artikala kojima je sarajevska trgovačka elita poslovala. Na osnovu dostupne arhivske građe ta pitanja su razmatrana prema pojedinim trgovačkim kućama. Autorica je posebnu pažnju posvetila sistemu trgovine koji je bio praksa sarajevske trgovačke elite, ukazujući na razloge zbog kojih se taj system, zasnovan na dužničko - povjeralačkim odnosima, nije mijenjao i pored promjene materijalne osnove. U narednom poglavlju je izvršena analiza plasmana trgovačkih artikala putem sajmova, unutar i izvan Bosanskog ejaleta, pri čemu je posebna pažnja usmjerena na učešće sarajevske trgovačke elite na sajmovima u prestižnim zapadnoevropskim centrima. Budući da su u obimu poslovanja sarajevske trgovačke elite transport i plasman robe zauzimali posebno značajno mjesto, autorica je rekonstruirala način na koji su se oni odvijali, ukazujući na činjenicu da su izgradnja puteva, osnivanje Kolskog podvoznog društva i regulacija prevoza utjecali na svakodnevni transport robe i tradicionalno korištenje kiridžija, najvažnije karike u njenom prevozu. S obzirom na važnost poslovanja sarajevske trgovačke elite autorica je posebnu pažnju posvetila razmatranju unutrašnjih i spoljnih carina, njihovom iznosu te načinu prekograničnog prometa. Zatim je posvetila pažnju razmatranju odnosa sarajevske trgovačke elite i njihovih zaposlenika, nudeći odgovor na pitanja na koji se način zapošljavala radna snaga, kako je ona bila plaćena te kakav je

bio njihov međusobni odnos. Budući da je kompletan sistem trgovine direktno zavisio od međusobne komunikacije koja se u periodu druge polovine XIX stoljeća uglavnom odvijala korespondencijom, autorica je posebno analizirala njene forme, razmatrajući i pitanje otvaranja zvaničnih poštanskih institucija, promatrajući ih prema dokumentima sarajevske trgovačke elite. Na osnovu izvještaja o rezultatima trgovanja pojedinih trgovačkih kuća autorica je konstatirala da je u drugoj polovini XIX stoljeća važnu i čestu pojavu u poslovanju sarajevske trgovačke elite predstavljala pojava bankrotstva. Ta pojava je razmatrana kod pojedinih trgovačkih kuća, ukazujući na posljedice koje je bankrotiranje imalo na njihovo daljnje poslovanje. Autorica je zatim ukazala na činjenicu da je postojao niz dodatnih poslova kojima je sarajevska trgovačka elita nastojala povećati svoj kapital, što se prije svega odnosilo na sarafiske poslove, trgovinu havalom i banknotama, osiguranje valute putem ažije, kao i na zakup kmetskih i čiflučkih selišta, zakup državnih licitacija, preprodaju sitne stoke te rentijerstvo.

U trećoj tematskoj cjelini pod naslovom “Život izvan trgovine” (str. 221-282) autorica je ukazala na činjenicu da se društveni život sarajevske trgovačke elite u drugoj polovini XIX stoljeća u znatnoj mjeri promijenio. Te promjene su bile posljedica porasta njihovih materijalnih mogućnosti i povećanog angažmana u političkim institucijama kao predstavnika svojih religijskih zajednica. U njihovoј strukturi su se nalazili isključivo pravoslavni trgovci koji su bili predstavnici crkveno-pravoslavne opštine i na taj način bili uključeni u tu sferu javnog života. Zbog svoje materijalne osnove oni su bili birani u školske odbore, postajući tako i njihovi donatori. Društveni život sarajevske trgovačke elite autorica je promatrala kroz četiri aspekta, ukazujući na povezanost socijalnog statusa sa društvenim životom i promjenama u svakodnevnom životu. U tom poglavlju je analizirala privatni život kroz pitanje privatnog prostora i promjena koje su se očitovale u izgradnji objekata kod dijela sarajevske trgovačke elite, koji su izgledom i opremom ukazivali na njihov društveni status. Zatim je dala poseban osvrt na načine sklapanja brakova kod trgovačke elite Sarajeva, ukazujući na činjenicu da se tradicionalni način sve više zaobilazio, a presudan faktor za sklapanje braka su bile porodične veze koje su mogle da u većoj mjeri utječu na njihov poslovni prosperitet.

Odnosi unutar porodice su također bili predmet posebnih analiza. Kao primarni izvor u tom poglavlju autorica je koristila privatna pisma, sačuvana u nekim od porodičnih fondova sarajevskih trgovačkih kuća. Autorica je zatim razmatrala pitanje u kojoj su mjeri finansijske

mogućnosti utjecale na odnos sarajevske trgovačke elite prema vjerskim institucijama. Bez obzira na vjersku pripadnost sarajevska trgovačka elita je bila bogobojazna a njihov odnos prema vjeri se očitovao kroz stalnu finansijsku podršku vjerskim institucijama. Na religioznost sarajevske trgovačke elite ukazano je i kroz obavljanje vjerskih dužnosti, posebno obavljanje hadža, što je bilo obilježje velike pobožnosti sarajevske trgovačke elite. Na kraju autorica razmatra pitanja na koji način se liječila sarajevska trgovačka elita, kakav je bio njihov odnos prema zdravstvenoj kulturi kao i shvatanje smrti, te promjene načina objavljivanja smrtnih slučajeva, pred kraj osmanske uprave u Bosni i Hercegovini.

Knjiga autorice Hane Younis je rezultat obimnog naučnoistraživačkog rada zbog kompleksnosti teme i donosi mnogo pouzdanih činjenica. Urađena je stručno i temeljito i bit će nezaobilazna u budućim istraživanjima socijalne historije Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću.

Knjiga pod naslovom “Al-haya Bayna aš-šarg wa al-garb” (“Život između Istoka i Zapada”, Kulturni centar Kralj Fahd, Sarajevo, 2015., drugo izdanje), obima je 314 strana. Koncipirana je iz uvodnog dijela i deset poglavlja. U uvodnom dijelu predstavljena je kratka historija Sarajeva, a potom slijedi 10 poglavlja. U prvom poglavlju autorica ukazuje na izgled Sarajeva, njegovu socijalnu strukturu, broj stanovnika kao i promjene u gradu koje su bile posljedica modernizacije, a imale su značajnog utjecaja na život čovjeka u njemu. Prostor privatnog života je naslov drugog poglavlja, u kojoj autorica govori o stambenom objektu kao prostoru u kojem se odvija privatni život svakog pojedinca. Također, ukazuje na promjene poput stavljanja brojeva na kuće, opremanja modernim namještajem kao i zakonske regulative novoizgrađenih objekata. U trećem poglavlju u središtu razmatranja autorice je dio koji je posvećen porodici. Budući da porodicom upravljaju tradicionalna načela, autorica je pokušala odgovoriti na pitanje ko predstavlja porodicu i koliko članova ona u prosjeku ima. I pored toga što su djeca predstavljala veoma značajan elemenat u braku, prosječna porodica je imala dvoje djece, veoma su rijetki bili slučajevi kada u porodici ima petoro ili šestoro djece. Autorica ukazuje na činjenicu da je u načinu sklapanja braka postojala podjela na tradicionalni i moderni. Tradicionalni se odnosio na raspored etapa koje dovode do samog čina vjenčanja tj. ašikovanje, provodadžisanje i vjenčanje. Moderni brakovi razlikovali su se od tradicionalnih nepoštivanjem običajnih etapa koje dovode do sklapanja braka. Njih su uglavnom sklapali strani podanici i neznatan broj domicilnog stanovništva. Autorica posebno ukazuje na činjenicu da je bilo primjera u kojima bi se

ispostavilo da je jedno od podnosiča takve molbe već u braku, ali to nije predstavljalo sramotu niti je bilo kažnjivo. Prilni brakovi, koji su također bili prisutni u tom periodu, odnosili su se na sklapanje braka zaista pod prisilom, a u pitanju je najčešće postojanje vanbračne zajednice.

Odijevanje i ishrana u sebi sadrže kako privatni tako i javni život, stoga su stavljeni u sredinu kao njihova spona. Upravo preko oblačenja u tom periodu autorica ukazuje na činjenicu koliki je utjecaj ostvarila zapadna politika i koliko je slabila osmanska vlast posebno u Sarajevu. Analizom kasam deftera autorica je ustanovila da je razlika u odjeći siromašnih i bogatih stanovnika Sarajeva bila zaista velika te da se socijalna razlika najviše uočavala upravo u tom segmentu, tvrdeći da je upravo odjeća bila odraz svake osobe, njenog statusa u društvu, bogatstva, vjerskog opredjeljenja, čistoće i ukusa. U šestom poglavlju predmet razmatranja autorice je prostor i način spremanja hrane, što je bio jedan je od rijetkih segmenata života koji nije imao većih ala-franka utjecaja. U tom poglavlju autorica analizira koja je hrana najviše korištena u prehrani, šta je sve posijano u baštama, a što se kupovali u dućanima. U sedmom poglavlju autorica razmatra početak savremenog načina liječenja u Bosni i Hercegovini, što se odnosilo na otvaranje prve dvije bolnice, vojne i varoške u kojoj se stanovništvo moglo liječiti besplatno. Stanovništvo se ipak najčešće liječilo kod hećima, berbera, u apotekama ili stravama i zapisima. Bogatiji građani odlazili su na liječenja u banje van granica Bosanskog vilajeta. U osmom poglavlju u središtu razmatranja autorice su prikazi druženja i zabave kao odraz društvenog života, ukazujući da je postojala podjela na tradicionalna i moderna druženja. U prva su spadali teferiči, sijela, gledanje karadoza i pehlivana a u moderne zabave su spadale one koje su organizirali visoki činovnici osmanske uprave i strani konzuli koji su ujedno i bili stalni gosti tih zabava. Pored zabava, navečer uz igru i ples organizovani su i banketi kao i maskenbali, a kafana je predstavljala središte društvenog života. U devetom poglavlju autorica razmatra probleme građana koji su bili sastavni dio njihovog života i bili vezani za mnogobrojne zloupotrebe predstavnika vlasti kao i nepoštivanje zakona od strane samih građana. Marginalna ponašanja, krađe, tuče, svađe predstavljala su problem kako poštenom stanovništvu tako i vlastima. Deseto poglavlje posvećeno je prirodnim nepogodama koje su predstavljale neprilike za stanovništvo u posljednjoj deceniji osmanske uprave, kada je u gradu izbilo osam požara, u toku kojih je izgorjelo 60 dućana, 15 magaza, 10 kuća i 1 tekija, a također je stradala i jedna osoba.

Knjiga dr. Hane Younis pod naslovom “Daša Jelić. Pogled u život jedne žene u posljednjim decenijama osmanske uprave u Sarajevu”, (*Everest Media, “Zuhra”, Beograd 2016, 115 str.*), predstavlja dopunjeni rad objavljen u časopisu Historijska traganja 2014. godine pod naslovom *Položaj žene u posljednjim decenijama osmanske uprave u Sarajevu*. Na osnovu dostupnih historijskih izvora iz druge polovine XIX stoljeća, autorica u uvodnom dijelu studije analizira položaj žene u tadašnjem društvu, ukazujući na činjenicu da su postojale znatne razlike u njihovom životnom iskustvu u Sarajevu. Na primjeru pisama Daše Jelić, kao i drugih dostupnih izvora, autorica pokušava pridonijeti poznавању njihove životne svakodnevнице uopće. Njena pisma, kao i ona upućena njoj, te pisma koja ukazuju na njen život direktno ili indirektno, poslužila su autorici kao primjer za rekonstrukciju života žene, jer ona govore o njenim željama, težnjama i patnjama o kojima je nekada i sama pisala i time bar jednim dijelom ukazivala na ono što je njoj kao ženi u određenom trenutku bilo važno, ali često i na ono što je željela prešutjeti.

U članku pod naslovom “Veletrgovac kao kreditor”, (Prilozi Instituta za istoriju, br. 42, Sarajevo 2013, str. 69-101), autorica ukazuje na specifičnosti kreditnog sistema u Sarajevu, odnosno na ulogu veletrgovaca u tom sistemu u jednoj relativno maloj čaršiji na granicima Osmanskog carstva, u periodu kada se u Carstvu sprovodi Tanzimat. Posebnu pažnju autorica je posvetila posudbama gotovog novca, tj. kreditiranju koje su vršili veletrgovci sa prethodno dogovorenom kamatom. Na osnovu izvorne arhivske građe autorica je prikazala način na koji su veletrgovci djelimično preuzeli ulogu institucije banke. Pored toga autorica analizira visinu kamata, vrste novca koji je posuđivan, način naplate, kao i uloga zvaničnih vlasti u tom sistemu. Autorica je u radu dala prilog koji rasvjetjava ulogu veletrgovca kao kreditora na području grada Sarajeva, ograničavajući se pri tome na iznošenje podataka koji su zabilježeni u dostupnoj arhivskoj građi poslovno – privatnoj korespondenciji trgovackih kuća, u posljednjim decenijama osmanske uprave.

U članku pod naslovom “Novi Pazar na mapi sarajevskih trgovaca 1850-1867 g. s posebnim osvrtom na prepisku Ibrahima Hamdžije, novopazarskog trgovca i Gavre Jelića, sarajevskog trgovca”, (Novopazarski zbornik, br. 36/2013, Novi Pazar, 2014, str. 29-64), autorica je ukazala na činjenicu da je u period 1850-1878. osmanska vlast donijela nekoliko zakonskih akata za reguliranje trgovine unutar Osmanskog carstva. Ukazala je da su novoproglašeni zakoni a posebno pitanje carina utjecali na razvoj trgovine u Bosanskom ejaletu / vilajetu a time i na

trgovinu Sarajeva i Novog Pazara. Posebnu pažnju autorica je posvetila traganju za odgovorom na pitanje koliko su zakoni primjenjivani i poštovani na najvažnijim unutrašnjim carinskom prelazu u Bosanskom ejaletu ili u Novom Pazaru. U radu se daje jedna nova slika o trgovini, predstavljena iz perspektive trgovca, na koju ukazuje njihova poslovno-privatna korespondencija. Posebnu pažnju autorica je posvetila analizi šest trgovinskih pisama novopazarskog trgovca Ibrahima Handžije i sarajevskog trgovca Gavre Jelića, kroz čiji sadržaj nastoji otkriti svijet u kojem su i na koji način oni poslovali. Na osnovu analize te prepiske autorica daje odgovor na pitanje koliko je njihov privatni odnos predstavljaо i prijateljski i privatni.

U izvornom naučnom radu pod naslovom "Položaj žene u posljednjim desetljećima osmanske uprave u Sarajevu s posebnim osvrtom na život Daše Jelić", (Historijska traganja, br. 13, Sarajevo 2014., str. 187- 230), na osnovu dostupnih historijskih izvora autorica analizira položaj žene u bosanskohercegovačkom društvu, tragajući za odgovorom na pitanje u kojim prilikama i na koji način je ona bila aktivna u privrednom i društvenom životu. Na osnovu pisanja Daše Jelić i drugih dostupnih izvora autorica razmatra njihov svakodnevni život, pokušavajući izvršiti rekonstrukciju života žene, što obuhvata i njene želje, težnje i patnje o kojima je nekad i sama pisala, i bar jednim dijelom ukazivala na ono što je njoj, kao ženi, u određenom trenutku bilo važno, ali često i ono što je željela da prešuti.

Članak pod naslovom "Odnos prema pitanju časti u Sarajevu u posljednjim decenijama osmanske uprave", (Almanah 57-58, Podgorica, 2014, str. 207-224), predstavlja prošireno izlaganje na Međunarodnom skupu pod naslovom *100 godina od odlaska Osmanlija sa Balkana. Civilizacija ili okupacija - Šta su nam ostavili*, održanom u Podgorici 12-15. oktobra 2012. Autorica je prvo ukazala na činjenicu da je druga polovina 19. stoljeća u Sarajevu bila karakteristična po promjenama koje su nastupile aktivnim provođenjem Tanzimatskih reformi a koje su zakonskim odredbama pokušavale regulirati i tradicionalne društvene vrijednosti. U to vrijeme u Sarajevo su se počeli aktivnije doseljavati i strani podanici, donoseći sa sobom i svoju perspektivu moralno prihvatljivih normi. Autorica u radu posebno razmatra utjecaj i primjenama koje su se očitovale u svakodnevnom životu stanovnika Sarajeva po pitanju časti. Na osnovu konkretnih primjera autorica je ukazala na razlike između zakonskih i društvenih normi, kao i na način prihvatanja i kažnjavanja osobe koja bi bila obeščaćena kod stranih i osmanskih podanika.

U izvornom naučnom radu pod naslovom "Rasipništvo u praksi šerijatskih sudova u Bosni i Hercegovini od 1878. do 1914. godine", (Prilozi instituta za istoriju u Sarajevu, br. 44, Sarajevo 2015., str. 81-104), na osnovu izvorne arhivske građe autorica razmatra fenomen rasipništva u svakodnevnom životu u Bosni i Hercegovini u period od 1878. do 1914. godine. Posebnu pažnju posvetila je sudskom procesu kojim je osoba mogla biti proglašena rasipnikom. U radu autorica traga za odvovorom kako je neko mogao biti proglašen rasipnikom. Pored toga, napravila je komparaciju broja zvanično prošlašenih rasipnika, prema godinama i religijskoj pripadnosti, ali i u odnosu na umobolne. Kroz nekoliko konkretnih primjera, autorica je dala detaljan uvid u kompleksnost tog problema i ukazala na njegovu važnost u svakodnevnom životu ne samo rasipnika, nego i njegove porodice.

U članku pod naslovom "King Fahad Bin Abdulaziz' support for Muslims of Bosnia-Herzegovina", (tekst na arapskom jeziku), Al Darah, Special Issue No 2, Year 41, Riyadh, 2015. ("Podrška kralja Fahda bin Abdul Aziza Bosni i Hercegovini", "Al-Darah" časopis Fondacije za istraživanje i arhive kralja Abdul Aziza, godina 41/2015, broj 2, posebno izdanje, 215-260), autorica je dala historijski kontekst odnosa dvije zemlje koji je višestoljetni, i koji se može pratiti kroz redovne odlaske na hadž ljudi iz Bosne još iz perioda osmanske uprave, kada su obje zemlje imale istog sultana. Posebnu pažnju autorica je posvetila periodu rata u Bosni i Hercegovini, ali u tekstu ukazuje i na diplomatski, bilateralni i humanitarni odnos koji je kralj Fahd imao od dolaska na prijesto 1982. godine pa sve do njegove smrti 2005. godine prema Bosni i Hercegovini, a posebno muslimanskom narodu. Glavni dio teksta je podijeljen na četiri osnovna poglavlja. U prvom poglavlju data je kratka historija Bosne i Hercegovini, a u drugom je prikazan stav Kraljevine prema manjinama i narodima kroz historiju. U trećim poglavlju su u središtu razmatranja autorice odnosi u periodu uprave kralja Fahda i njegova podrška muslimanima Bosne i Hercegovine. To poglavlje ima dva dijela. U prvom je prikazana diplomatska podrška, gdje je detaljno analiziran diplomatski odnos Bosne i Hercegovine i Kraljevine Saudijske Arabije, a posebno u periodu 1992-1995. U drugom dijelu je predmet razmatranja autorice humanitarni aspekti podrške Bosni i Hercegovini, gdje je ukazano na pomoć koju je Kraljevina slala u periodu rata preko Visokog Saudijskog komiteta, kao i na pomoć koju je kralj Fahd iz ličnih sredstava donirao za pomoć izbjeglim i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini, a također i mnogobrojnim realizovanim projektima iz tih sredstava

usmjerenih na izgradnju i renoviranje objekata, zdravstvenih, kulturnih, obrazovnih i vjerskih. U četvrtom poglavlju predmet razmatranja autorice su bilateralni odnosi dvije zemlje.

U izvornom naučnom radu “Smrtni slučajevi tokom hadža u Mekku kroz primjere iz građe Vrhovnog šerijatskog suda u Sarajevu u period austrougarske uprave”, (Analisi Gazi Husrevbegove biblioteke, knjiga XXXVII, Sarajevo 2016., str. 197-217), autorica se bavi analizom smrtnih slučajeva tokom putovanja na hadž i nazad, u pojedinim godinama austrougarske uprave, stavljajući u prvi plan važnost i kompleksnost tog pitanja. Uzimajući u obzir činjenicu da je ta problematika u historiografskoj literaturi bila marginalno zastupljena, autorica je ovim radom nastojala da na osnovu dokumenata Vrhovnog šerijatskog suda u Sarajevu ukaže na broj umrlih, razloge i način njihove smrti, na ono što je tada bilo kod njih, kao i na posljedice koji je ostatak porodice u domovini preživljavao. Analizom arhivske građe i razmatranjem tih pitanja indirektno su oslikana pitanja koja su se odnosila na uvjete putovanja, materijalni status hadžija iz Bosne i Hercegovine, ali i međusobni odnosi hadžija i zvanične vlasti u doba austrougarske uprave.

U izvornom naučnom radu pod naslovom “Brez nikoga u dijaru gurbetu. Svakodnevni život porodice Bakarević u Istanbulu krajem 19. i početkom 20. stoljeća” (Prilozi Instituta za historiju, Sarajevo, 45/2016, str. 41-76), autorica opisuje iseljavanje dijela porodice Bakarević iz Sarajeva u Istanbul krajem 19. stoljeća i njihovu svakodnevnicu u prvim godinama nakon preseljenja u glavni grad Osmanskog carstva. Autorica se u radu prvo osvrnula na historiju porodice Bakarević, jedne od najuglednijih, bogatih, starosjedilačkih sarajevskih porodica u osmanskom periodu. Kroz iskustvo te porodice autorica razmatra njihove lične perspective muhadžira, njihov odnos prema dijelu porodice koji je ostao u Sarajevu, odnos prema ostalim muhadžirima, ali i prema Osmanskom carstvu koje su izabrali za svoje buduće prebivalište. Kroz studij slučaja autorica prikazuje migracije porodice i njeni preživljeno iskustvo. Kroz njihove lične zabilješke prikazala je odnos vlasti prema njima, posebno u burnom periodu, kada je i samo Osmansko carstvo bilo suočeno sa nemirima i ratovima, kao i prisilnom smjenom na prijestolju.

Na osnovu ispisa iz relevantnih baza podataka i kopija i separate objavljenih knjiga i članaka, može se zaključiti da je kandidatkinja dr. Hana Younis u period od 2013. do 2017. godine objavila tri knjige, osam naučnih radova i završila jedan naučni projekat (“Svakodnevni život u Bosni i Hercegovini od 1850. do 1914. godine”). U istom periodu je učestvovala na tri međunarodna naučna skupa (Međunarodni naučni skup “The Great War: Regional Approaches

and Global Contexts”, Institut za istoriju, Sarajevo, u saradnji sa više evropskih instituta, Sarajevo 19-21. 06. 2014., referat: “Selam i poljupci sa fronta); Međunarodna naučna konferencija “Fahd - The spirits of Leadership, Riyad, Kraljevina Saudska Arabija, u organizaciji Al-Darah, King Abdul – Azizi Foundation for Research and Arhives , referat: “ King Fahd Bin Abdulaziz’s support for the Muslims of Bosnia and Herzegovina”; Peti međunarodni kongres na temu “Islamska civilizacija na Balkanu”, Sarajevo, 21-23. maj 2015., Istraživački centar za islamsku historiju, umjetnost i kulturu (IRCICA) I Univerzitet u Sarajevu, referat “Razvijenčavanje kroz dokumente Vrhovnog šerijatskog suda Sarajevo u prvim decenijama nakon austrougarske okupacije”.

Kandidatkinja je objavila i dva prikaza knjiga; “Alma Leka, Muzeji, zbirke i galerije u Bosni i Hercegovini”, Sarajevo 2012, u: “Oslobođenje, 28. 02. 2013; “Bakir Tanović, Čurčića vakuf, osnovan 24. Redžepa 1149, h. godine (28. novembar 1736. godine, u: Prilozi Instituta za istoriju, br. 42, Sarajevo 2013). Kandidatkinja ima aktivno znanje engleskog i arapskog, te elementarno znanje turskog jezika.

Na osnovu navedenih činjenica Komisija sa zadovoljstvom konstatira da kandidatkinja dr. Hana Younis ispunjava potrebne kriterije za izbor u zvanje višeg naučnog saradnika te predlaže Vijeću Instituta za historiju da prihvati Izvještaj.

K o m i s i j a:

Z. Šehić

Prof. dr. Zijad Šehić, predsjednik Komisije,

E. Radušić

Prof. dr. Edin Radušić, član

Vera Katz

Dr Vera Katz, član